

Celem dokumentu jest **przedstawienie Wykonawcom obowiązujących w PSG zasad dotyczących**: ochrony i kształtowania środowiska, zrównoważonego rozwoju, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej w celu dostosowania prowadzonej na rzecz i na terenie Spółki działalności do standardów PSG.

Wymagania są spójne z wartościami Polityki ZSZ i udostępniane na stronie internetowej PSG lub komunikowane przy zlecaniu prac.

1. Ochrona Środowiska

- 1.1. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do prowadzenia działalności w sposób odpowiedzialny, tak aby zminimalizować negatywne skutki prowadzenia działań w kluczowych obszarach takich jak: zmiana klimatu, zanieczyszczenia wody i gleby, wykorzystanie zasobów naturalnych, różnorodność biologiczna, uczciwość biznesowa (greenwashing) i należyta staranność w łańcuchu wartości (dostaw).
- 1.2. Wykonawca/Podwykonawca powinien dążyć do prowadzenia swojej działalności w sposób uwzględniający założenia i cele dekarbonizacji biznesu oraz rozwoju zielonej gospodarki poprzez wdrażanie środków łagodzących i kompensacyjnych w celach ochrony przyrody, wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, realizację gospodarki obiegu zamkniętego, zapewniając niezbędne środki i materiały do realizacji powyższego.
- 1.3. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do maksymalnego ograniczania ingerencji w środowisko przyrodnicze, poprzez podjęcie wszelkich możliwych działań i starań mających na celu ochronę zastanych zasobów przyrodniczych, a gdy nie jest to możliwe do kompensacji negatywnego wpływu inwestycji na środowisko.
- 1.4. Wykonawca/Podwykonawca winien mieć uregulowany stan formalno-prawny zgodnie z obowiązującymi na czas wykonywania prac przepisami z zakresu ochrony środowiska, w sposób wymagany dla charakteru i miejsca wykonywanej działalności, w tym m.in. związanej z wytwarzaniem odpadów w szczególności posiadać wpis w rejestrze BDO w zakresie wymaganym dla wykonywania prac objętych usługą. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest na wezwanie przedstawiciela PSG przedstawić przedmiotowe dokumenty, potwierdzające zgodność z wymaganiami prawnymi.
- 1.5. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zrównoważonego zarządzania zasobami, w tym optymalizacji zużycia wody i energii, do oszczędnego gospodarowania terenem w trakcie prowadzenia prac na rzecz PSG oraz przywrócenia terenu do stanu zastanego przed rozpoczęciem prac.
- 1.6. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zachowania wysokiej kultury prowadzenia robót, do utrzymywania w stanie niepogorszonym urządzeń służących zabezpieczeniu środowiska, w tym w szczególności płotków zabezpieczających budowę przed wtargnięciem drobnych zwierząt, zabezpieczeń pni drzew przed mechanicznym uszkodzeniem, a w przypadku uszkodzenia tych zabezpieczeń, do odtworzenia ich własnym staraniem i na własny koszt.
- 1.7. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się prowadzić wszelkie prace z wykorzystaniem sprzętu i maszyn w obrębie bryły korzeniowej drzew i krzewów zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi ochrony przyrody. W celu zminimalizowania uszkodzeń systemów korzeniowych prace w obrębie bryły korzeniowej powinny być wykonywane wyłącznie sposobem ręcznym lub metodą bezrozkopową (przewiertem sterowanym).

- 1.8. Wykonawca/Podwykonawca podejmując działania dołoży wszelkiej staranności, by prowadzona przez niego działalność nie wpływała bezpośrednio i pośrednio na lokalną różnorodność biologiczną, bądź w przypadku zidentyfikowania takiego wpływu – był on jak najmniejszy, lokalny i podjęte zostały każdorazowo działania minimalizujące i renaturyzujące.
- 1.9. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do świadczenia usług zgodnie z zasadą DNSH „nie czyni poważnych szkód” zakładającą nie pogarszanie stanu środowiska naturalnego i nieprzyczynianie się do eskalacji kryzysu klimatycznego
- 1.10. Wszystkie substancje chemiczne i ich mieszaniny, a w szczególności substancje niebezpieczne, stosowane przez Wykonawcę/Podwykonawcę podczas realizacji prac zleconych na rzecz i na terenie PSG muszą posiadać oryginalne i czytelne oznaczenia i powinny być przechowywane w miejscu odpowiednio zabezpieczonym przed dostępem osób trzecich. Ponadto Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do wyposażenia swoich pracowników w wymagane środki ochrony indywidualnej, środki służące do neutralizacji ewentualnych wycieków oraz posiadania procedury awaryjnej na wypadek niezamierzonego uwolnienia substancji chemicznej lub jej mieszaniny do środowiska.
- 1.11. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się do maksymalnego ograniczenia stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin zakwalifikowanych do niebezpiecznych i stosowania ich zgodnie z właściwymi przepisami. Wykonawca/Podwykonawca powinien przeanalizować możliwość zastąpienia substancji niebezpiecznych innymi substancjami o właściwościach niezagrażających życiu i zdrowiu człowieka i o ograniczonym wpływie na środowisko przyrodnicze. Powyższe dotyczy w szczególności wyeliminowania ze stosowania na terenach zarządzanych przez PSG środków ochrony roślin zawierających glifosat jako substancję czynną, zgodnie z przyjętą Polityką pestycydową w PSG, mającą na celu ograniczenie stosowania najbardziej niebezpiecznych dla ludzi i środowiska pestycydów syntetycznych.
- 1.12. W zakresie urządzeń klimatyzacyjnych i chłodniczych należy stosować czynniki i substancje chłodnicze dostępne na rynku polskim o najniższym potencjale cieplarnianym.
- 1.13. Wykonawca/Podwykonawca winien stosować zasadę zapobiegania powstawaniu odpadów polegającej na korzystaniu z produktów, które są zasobooszczędne, trwałe, nadające się do naprawy, ponownego użycia i modernizacji oraz zmniejszeniu powstawania odpadów w procesach związanych z budową i rozbiórką, przy uwzględnieniu najlepszych dostępnych technik.
- 1.14. Wykonawca/Podwykonawca traktowany jest jako wytwórca odpadów powstałych w związku z realizacją usługi w rozumieniu obowiązujących przepisów w szczególności ustawy o odpadach z dnia 14.12.2012 r. z późn. zm. oraz spoczywa na nim obowiązek prowadzenia wymaganej prawem ewidencji odpadów i ponosi odpowiedzialność za prawidłowość prowadzenia gospodarki odpadami związanej ze zleconym zakresem prac.
- 1.15. Wykonawca/Podwykonawca jest zobowiązany do utrzymywania w czystości i porządku terenu prowadzenia swoich robót, zapleczy higieniczno-sanitarnych, baz materiałowych, sprzętowych, paliwowych, magazynowych oraz miejsc gromadzenia odpadów.
- 1.16. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do posiadania ubezpieczeń obowiązkowych wynikających z obowiązujących przepisów oraz ubezpieczenia OC

z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, posiadanego mienia (odpowiedzialność deliktowa i kontraktowa) z rozszerzeniem zakresu o szkody powstałe wskutek rażącego niedbalstwa oraz szkody powstałe bezpośrednio lub pośrednio z emisji, wycieku, uwalniania, innej formy przedostawania się do powietrza, wody, gruntu substancji niebezpiecznych, suma gwarancyjna winna zostać każdorazowo określona biorąc pod uwagę zakres prac niezbędnych do realizacji.

- 1.17. Wykonawca/Podwykonawca ponosi pełną odpowiedzialność za sytuacje mogące powodować bezpośrednie zagrożenie szkodą w środowisku lub powstałe już szkody w środowisku wywołane swoim zachowaniem i działaniem.
- 1.18. W przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia szkodą w środowisku Wykonawca/Podwykonawca, zobowiązany jest do poinformowania Biura Ochrony Środowiska o zaistniałej sytuacji przesyłając stosowną informację na adres: srodowisko@psgaz.pl oraz niezwłocznego wdrożenia działań zapobiegawczych w celu uniknięcia wystąpienia szkody w środowisku.
- 1.19. W przypadku wystąpienia szkody w środowisku Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do poinformowania Biura Ochrony Środowiska o zaistniałej sytuacji przesyłając stosowną informację na adres: srodowisko@psgaz.pl oraz niezwłocznego podjęcia bezwzględnych działań mających na celu usunięcie powstałej szkody, jak również podjęcia działań profilaktycznych/prewencyjnych mających na celu zapobieżenie kolejnym szkodom i negatywnym skutkom dla środowiska naturalnego.
- 1.20. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do przestrzegania obowiązujących norm emisji hałasu do środowiska przyrodniczego oraz prowadzenia wszelkich prac w sposób ograniczający jego emisję.

2. Bezpieczeństwo i Higiena Pracy

- 2.1. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do wykonywania czynności i wszelkich prac ze szczególną starannością, zgodnie z obowiązującymi w PSG regulacjami, powszechnie obowiązującymi wymaganiami i przepisami, dotyczącymi bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony przeciwpożarowej, jak również wymogami norm, wiedzą techniczną i sztuką budowlaną. Wymagania dla kontrahentów opublikowane są na stronie www.psgaz.pl
- 2.2. Wykonawca/Podwykonawca odpowiada w pełnym zakresie za bezpieczeństwo prowadzonych prac na rzecz i na terenie PSG poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy zatrudnionym pracownikom, jak również prawidłowe zabezpieczenie mienia w obszarze prowadzonych prac. Prace muszą być organizowane w sposób prawidłowy i gwarantujący bezpieczeństwo, a teren prac winien być wygradzony i oznakowany.
- 2.3. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do wykonywania prac przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe oraz wiedzę i umiejętności niezbędne do realizacji prac wynikających z umowy.
- 2.4. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do kierowania do pracy pracowników posiadających pełny zakres szkoleń z dziedziny bhp oraz inne wymagane przepisami prawa uprawnienia potwierdzające kwalifikacje do wykonywania danego rodzaju pracy (np. spawacz, zgrzewacz sieci gazowej wykonanej z PE, operator maszyn budowlanych) jak również posiadających aktualne orzeczenie lekarza medycyny pracy o braku przeciwwskazań lekarskich do pracy na zajmowanym stanowisku.

- 2.5. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapoznania swoich pracowników z zagrożeniami występującymi podczas wykonywania prac na rzecz i terenie PSG jak również stosowania najlepszych dostępnych rozwiązań minimalizujących poziom ryzyka zawodowego, zidentyfikowanego podczas oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy występujących u Wykonawcy/Podwykonawcy
- 2.6. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapobiegania wypadkom przy pracy i chorobom zawodowym oraz do prowadzenia działań prewencyjnych w powyższym zakresie.
- 2.7. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zaopatrzenia i wyposażenia pracowników w odpowiednie środki ochrony indywidualnej i zbiorowej, w tym odzież ochronną, roboczą, obuwie ochronne, robocze zgodnie z wymaganiami zlecniodawcy lub zakresem obowiązków. Stosowania i użytkowania wymaganych środków ochrony w miejscu wykonywania pracy zgodnie z ich przeznaczeniem. Odzież, obuwie oraz środki ochrony indywidualnej i zbiorowej powinny odpowiadać wymaganiom zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami.
- 2.8. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest zapewnić swoim pracownikom sprawne maszyny, narzędzia i urządzenia techniczne niezbędne do wykonania prac. Wszelkie maszyny, narzędzia i urządzenia powinny posiadać aktualne dokumenty potwierdzające zgodność ich eksploatacji z wymaganiami zawartymi w dokumentacji techniczno-ruchowej (DTR) lub instrukcji obsługi i obowiązującymi przepisami w tym zakresie. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązuje się do stosowania możliwie najbezpieczniejszych dla pracowników technologii i urządzeń technicznych, z uwzględnieniem jakości wykonywanych prac.
- 2.9. Wykonawca/Podwykonawca deleguje do obsługi wszelkich maszyn i urządzeń pracowników z odpowiednimi kwalifikacjami i uprawnieniami oraz zapoznaje ich z DTR (dokumentacją techniczno-ruchową) i instrukcjami obsługi tych maszyn i urządzeń.
- 2.10. W sytuacji, gdy pracę jednocześnie na tym samym terenie/miejscu wykonują pracownicy zatrudnieni przez różnych pracodawców, pracodawcy ci mają obowiązek współpracować ze sobą, wyznaczyć koordynatora sprawującego pełny nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy wszystkich zatrudnionych w tym miejscu pracowników. Pracodawcy ci mają również obowiązek ustalić zasady współdziałania uwzględniające sposoby postępowania w przypadku wystąpienia zagrożeń dla zdrowia lub życia pracowników, jak również informować siebie nawzajem oraz pracowników lub ich przedstawicieli o działaniach w zakresie zapobiegania zagrożeniom zawodowym występującym podczas wykonywanych przez nich prac.
- 2.11. Wykonawca/Podwykonawca odpowiedzialny jest za wyznaczenie pracowników do udzielenia pierwszej pomocy przedmedycznej, jak również obowiązany jest zapewnić podręczną apteczkę wyposażoną w środki medyczne do udzielania pierwszej pomocy.
- 2.12. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do niezwłocznego zgłaszania wszelkich zdarzeń wypadkowych, potencjalnie wypadkowych oraz innych zdarzeń losowych i niebezpiecznych, jak: awarie, pożary itd., które zaistniały podczas wykonywania zleconych prac przez PSG. Zgłoszenia te powinny być bezzwłocznie przekazywane na adres wypadki@psgaz.pl .
- 2.13. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do raportowania liczby roboczogodzin przepracowanych przez pracowników w związku z realizacją prac na terenie obiektów, infrastrukturze sieciowej oraz instalacjach technologicznych i urządzeniach Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o.

- 2.14. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest na każde żądanie służb BHP Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. udostępniać dokumentację powypadkową z zaistniałych zdarzeń i wypadków związanych z wykonywaniem prac na rzecz i terenie PSG.
- 2.15. Wykonawca/Podwykonawca zobowiązany jest do zapoznania swoich Pracowników z instrukcjami operacyjnymi, ochrony przeciwpożarowej, zasad udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej, wskazania lokalizacji sprzętu ppoż. i zasad jego użycia oraz prowadzenia działań prewencyjnych w zakresie ochrony ppoż.
- 2.16. W przypadku prowadzenia robót pożarowo niebezpiecznych Wykonawca/ Podwykonawca zobowiązany jest do zapewnienia i stosowania w miejscu prowadzenia prac i w ich bezpośrednim otoczeniu technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego. Przy prowadzeniu prac w obiektach Wykonawca/ Podwykonawca zobowiązany jest stosować się do zasad prowadzenia prac pożarowo niebezpiecznych obowiązujących u Zamawiającego.
- 2.17. Na terenie PSG obowiązuje całkowity zakaz palenia tytoniu poza miejscami do tego wyznaczonymi.
- 2.18. Posiadanie, używanie, spożywanie środków odurzających i substancji psychotropowych oraz picie i wykonywanie pracy pod wpływem alkoholu na terenie i w trakcie realizacji usług na rzecz PSG jest całkowicie zabronione.
- 2.19. Wykonawca/Podwykonawca proszony jest o zgłaszanie uwag oraz pomysłów zwiększających bezpieczeństwo i higienę pracy na adres ryzyko.zawodowe@psgaz.pl.

3. Efektywność energetyczna i optymalizacja zużycia energii

- 3.1. Wykonawca / Podwykonawca w trakcie prowadzenia zleconych prac dołoży wszelkich starań, aby były prowadzone w sposób zapobiegający nieuzasadnionemu zużyciu energii. Tym samym Wykonawca/Podwykonawca świadomym jest, że będą one realizowane w sposób zapewniający optymalizację wykorzystywanej energii.
- 3.2. Wykonawca / Podwykonawca zapewnia, że maszyny i urządzenia wykorzystywane do świadczenia usługi będą utrzymywane w należytej sprawności, dobrym stanie technicznym.
- 3.3. Zamawiający oczekuje, że używane maszyny i urządzenia wykorzystywane przez Wykonawcę / Podwykonawcę będą charakteryzowały się niskim zużyciem energii.
- 3.4. Produkty wykorzystywane przez Wykonawcę / Podwykonawcę na potrzeby realizacji zamówienia, którego przedmiotem są usługi, muszą być efektywne energetycznie, o ile na potrzeby realizacji zamówienia Wykonawca / Podwykonawca nabył nowe produkty przy założeniu, że zostanie zachowana zgodność z kryteriami opłacalności i technicznej przydatności oraz będzie to ekonomicznie uzasadnione.
- 3.5. Oczekuje się od Wykonawcy / Podwykonawcy stałego podnoszenie świadomości swoich Pracowników w zakresie optymalizacji zużycia energii.

4. Kontrole i audyty

- 4.1. Pracownicy Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. z ww. obszarów mogą sprawdzać przestrzeganie wymagań niniejszego dokumentu przeprowadzając kontrole.

- 4.2. Pracownicy Polskiej Spółki Gazownictwa sp. z o.o. mogą przeprowadzać, w uzgodnionych przez strony terminach, audyty drugiej strony u Wykonawcy/ Podwykonawcy w celu oceny zgodności realizowanych procesów i posiadanych dokumentów z wymaganiami PSG i oświadczeniami Wykonawcy.
- 4.3. Naruszanie wymagań niniejszego dokumentu w zakresie ochrony środowiska, bezpieczeństwa i higieny pracy może skutkować wstrzymaniem prac realizowanych przez Wykonawcę\ Podwykonawcę.